

УДК 618.1-053.7:616.24-002.5

Ю.В. Крупенна
І.Д. Шкробанець
С.П. Польова

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

ПОРУШЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ СИСТЕМИ У ДІВЧАТОК-ПІДЛІТКІВ, ІНФІКОВАНИХ МІКОБАКТЕРІЯМИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ

Ключові слова: туберкульоз,
дівчатки- підлітки, анемія.

Резюме. У статті наведені медичні проблеми діагностики та профілактики порушень становлення репродуктивного здоров'я у дівчаток-підлітків з анемією, інфікованих мікобактеріями туберкульозу. Виявлено тісний взаємозв'язок між тяжкістю захворювання та порушеннями функцій статевих органів у даного контингенту хворих.

Вступ

Туберкульоз продовжує залишатися глобальною медичною проблемою в Україні [1,3]. В умовах епідемії туберкульозу охорона здоров'я дівчаток-підлітків набуває особливого значення.

Інфікування та захворюваність на туберкульоз серед дівчаток спричиняють значні зміни кровопостачання, викликають порушення менструального циклу, масивні менорагії, внаслідок чого виникає анемія [4]. Тому в умовах підвищення захворюваності на туберкульоз дітей слід впроваджувати нові методи діагностики та профілактики туберкульозної інфекції і супутньої анемії з метою збереження репродуктивного здоров'я майбутніх матерів [5].

Мета дослідження

Обґрунтувати порушення становлення репродуктивного здоров'я дівчаток-підлітків, інфікованих мікобактеріями туберкульозу.

Матеріал і методи

Проведений ретроспективний аналіз захворюваності на туберкульоз у 18 дівчаток-підлітків віком від 15 до 18 років інфікованих мікобактеріями туберкульозу та двох контактних із хворими на туберкульоз, які знаходилися на лікуванні в обласному протитуберкульозному диспансері м.Чернівці впродовж 2004-2006 р. Обстеження включало загально-клінічне, мікробіологічне та спеціальне гінекологічне дослідження з ультразвуковою діагностикою статевих органів. Усім проводили пробу Манту з 2 ТО.

Обговорення результатів дослідження

Обстежено 16 дівчаток-підлітків, інфікованих мікобактеріями туберкульозу та двох контактних із хворими на туберкульоз. Діагностична проба Манту з 2 ТО показала віраж туберкулінової проби в 15 осіб. У всіх дівчаток виявлено первинне інфікування мікобактеріями туберкульозу.

© Ю.В. Крупенна, І.Д. Шкробанець, С.П. Польова, 2007

Серед обстежених у 11 спостерігали розлади менструальної функції: альгодисменорея - три особи, опсоменорея - дві, метрорагія одна особа, які супроводжувалися розвитком анемії. Первинна аменорея виявлена у двох дівчаток, вторинна - в трьох. У 8 обстежених діагностована анемія-серед них у 7- спостерігали анемію I ступеня та в однієї особи- анемію II ступеня тяжкості. У 5 пацієнток одночасно виявлено тріхомоніаз, хламідіоз, мікоплазмоз, які супроводжували сальпінгіти та оофорити. У 10 дівчаток-підлітків спостерігали затримку статевого розвитку та аномалії розвитку статевих органів: у двох пізні телархе, у двох пізні пубархе, у шести виявлено пізні менархе. Діагностовано один випадок поєднання туберкульозного інфікування, анемії та вагітності терміном 7 тижнів, що в подальшому несприятливо позначилося на перебігу вагітності та призвело до її периривання. Крім того виявлено супутні захворювання внутрішніх органів: серцево-судинної та кровотворної систем (44%), шлунково- кишкового тракту (4%), шкіри (2%), ендокринної системи (4%), онкопатології (2%), що спостерігалися у більшій половини обстежених.

Аналіз даних літератури вказує, що первинне інфікування, перші прояви туберкульозного ураження та перехід первинних форм туберкульозу у вторинні найчастіше співпадають з періодом статевого дозрівання в дівчаток. Тому лише ретельний клінічний аналіз захворювання у поєднанні з імунологічними та мікробіологічними методами дослідження сприятиме поглибленому вивченню патогенетичного механізму інфікування МБТ жіночих статевих органів у дівчаток.

Висновки

1. Раннє виявлення туберкульозного ураження дівчаток-підлітків сприяє зниженню анемічного синдрому та адекватної корекції порушень статевого розвитку.

2. В умовах епідемії туберкульозу слід впроваджувати нові методи профілактики та лікування туберкульозної інфекції та супутньої анемії у дівчаток-підлітків із метою збереження їх репродуктивного здоров'я.

Перспектива подальших досліджень

Поглиблене вивчення репродуктивного здоров'я дівчаток-підлітків, профілактика ускладнень та адекватна корекція в період статевого дозрівання.

Література. 1. Білогорцева О.І. Особливості клінічних проявів туберкульозу у дітей шкільного віку. // Педіатрія, акушерство та гінекол.-2004.-№4. - С.27-29. 2. Бородулина Е.А., Бородулин Б.Е. Проблемы выявления инфицирования *Mycobacteria tuberculosis* детей с атолическими заболеваниями в практике врача-педиатра // Педиатрия.-2006.- №2.- С.36-40. 3. Вдовиченко Ю.П., Тітенко Т.М. Оптимізація медико-соціальної допомоги зі збереження репродуктивного здоров'я дівчаток-підлітків // Педіатрія, акушерство та гінекол.-2006.-№3.- С.96-97. 4. Казакова Л.М., Шабалдин А.В. Генетические аспекты дефицита железа // Педиатрия.-2006.-№6.-С.15-16. 5. Костроміна В.П., Стриж В.О. У площині профілактичних заходів. Боротьба з туберкульозом у дітей//Охорона здоров'я України.-2006.-№3-4 (22-23).-С.28-33. 6. Мельник В.М. Проблеми своєчасної діагностики і профілактики туберкульозу в Україні // Ж. практ. лікаря.-2004.-№4 - С.2-7.

НАРУШЕНИЕ СТАНОВЛЕНИЯ РЕПРОДУКТИВНОЙ СИСТЕМЫ У ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ, ИНФИЦИРОВАННЫХ МИКОБАКТЕРИЯМИ ТУБЕРКУЛЬОЗА

Ю.В.Крупенная, И.Д. Шкробанець, С.П.Полевая

Резюме. В статье наведены медицинские проблемы диагностики и профилактики нарушений становления репродуктивного здоровья у девочек-подростков с анемией, инфицированных микобактериями туберкулеза. Обнаружено тесную взаимосвязь между тяжестью заболевания и нарушениями функциями половых органов у данного контингента больных.

Ключевые слова: туберкулез, девочки-подростки, анемия.

DISTURBANCES OF THE FORMATION OF THE REPRODUCTIVE SYSTEM IN ADOLESCENT GIRLS, INSECTED BY TUBERCULOUS MYCOBACTERIA

Yu. V. Krupenna, I.D. Shkrobanets', S.P. Pollova.

Abstract. The paper deals with medical problems of diagnosing and preventing disturbances of the formation of the reproductive health in adolescent girls with anemia infected with tuberculous mycobacteria. A close correlation between the severity of the disease and the dysfunction of the genital organs in this particular cohort of patients has been detected.

Key words: tuberculosis, adolescent girls, anemia.

Bukovinian state medical university (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol.- 2007.- Vol.6, №2.-P.50-51.

Надійшла до редакції 25.05.2007

Рецензент - доц. В.С. Самараш